

ৰিজাৰ্ড বেংকৰ মুখ্য বৈশিষ্ট সংহত লোকপাল আঁচনি ২০২১

সংহত লোকপাল আঁচনি ২০২১ চনৰ ১২ নৱেম্বৰত প্ৰকাশ কৰা হৈছিল।

ওপৰোক্ত আঁচনি খন প্ৰকাশ হোৱাৰ আগৰ আচনি সমুহ যেনে ১)বেংকিং লোকপাল আচনি, ২০০৬ (২) নন বেংকিং বিভীয় লোক-পাল আচনি ২০১৮ (৩) ৰিজাৰ্ড বেংকৰ ডিজিটেল লেনদেনৰ সংহত আচনি ২০১৯

তলত সংহত লোকপাল আচনি ২০২১ৰ মুখ্য বৈশিষ্ট সমুহ উল্লেখ কৰা হ'ল-

১) তলত অভিযোগ সমুহ গ্ৰহণ কৰা নহয় যদিহে,

(ক) আগত অভযোগকাৰীয়ে সংশ্লিষ্ট নিয়ন্ত্ৰিত সত্ত্বাৰ আধাৰত ইতিপূৰ্বে লিখিত অভিযোগ দাখিল কৰিছে আৰু

(i) অভিযোগ সমুহ সম্পূৰ্ণ বা আধাকৈ নাকচ কৰা হৈছে, আৰু যদিহে অভিযোগৰ কোনো সদৃশৰ পোৱা নাই নইবা অভিযোগকাৰীয়ে ৩০ দিনৰ ভিতৰত অভিযোগৰ কোনো সন্মোখজনক উত্তৰ পোৱা নাই।

(ii) এবছৰৰ ভিতৰত অভিযোগৰ উত্তৰ পোৱাৰ পিছত আকৌ অভিযোগ দাখিল কৰিলে নাইবা এবছৰ ৩০ দিনৰ ভিতৰত অভিযোগৰ উত্তৰ নাপালে।

(খ) অভিযোগসমুহ লোৱা নহয় যদিহে

(i) ইতিমধ্যে কোনো আচনিৰ লোকপাল বহুদিন ধৰি বন্ধ হৈ আছে, চলি আছে, বা অভিযোগসমুহ বন্ধ বিভক্ত হৈ আছে বা এটা বা বেছি কোম্পানী জৰিত হৈ আছে।

(ii) ইতিমধ্যে কৰ্টত বা মীমাংসকৰ ওচৰত মীমাংসা চলি থাকিলে, নাইবা পুনৰাই অভিযোগ নাপালে নাইবা এটা বা অধিক পক্ষত অভিযোগ নিদিলে।

(গ) অভিযোগ সমুহ ককৰ্তনা মূলক হব নোৱাৰিব।

(ঘ) এনে দাৰীৰ বাবে নিয়ন্ত্ৰিত সত্ত্বাৰ ওচৰত অভিযোগসমুহ সীমাবদ্ধতা আইন ১৯৬৩ৰ অধীনত নিৰ্ধাৰিত সীমাবদ্ধতাৰ সময়সীমা শেখ হোৱাৰ আগত কৰা হব লাগিব।

ঙ) ১৯৬৩ চনৰ সীমাবদ্ধতা আইনৰ অধীনত অভিযোগকাৰীয়ে আঁচনি খনৰ ১১ নং দফাত থকা অনুসৰি সময়সীমা উকলি যোৱাৰ আগত অভিযোগ দাখিল কৰিব পাৰিব।

(চ) অভিযোগকাৰীয়ে অভিযোগসমুহ নিজে অথবা স্বীকৃত প্ৰাপ্ত প্ৰতিনিধিৰ সহায়ত দিব পাৰিব।

(২)আচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত অপৰ্যাপ্ত সেৱাসমূহৰ অভিযোগ অন্তৰ্ভুক্ত হব যদিহে-

(ক) নিয়ন্ত্ৰিত সত্ত্বাৰ বাণিজ্যিক শুনানি/বাণিজ্যিক সিদ্ধান্ত মৰ্মে

(খ) বাহ্যিক আদায়কাৰী চুক্তিৰ সৈতে জড়িত বিক্ৰেতা আৰু নিয়ন্ত্ৰিত সত্ত্বাৰ মাজত হোৱা বিবাদ সাপেক্ষে

- (গ) লোকপালক পোণপটীয়াকে সঙ্গেধন নকৰা অভিযোগ ,
- (ঘ) নিয়ন্ত্রিত সত্ত্বার পরিচালনা বা কার্যবাহকৰ বিৰুদ্ধে সাধাৰণ অভিযোগ ।
- (ঙ)এনে বিবাদ যত কোনো নিয়ন্ত্রিত সত্ত্বাই বিধিগত বা আইন প্ৰয়োগকাৰী কৰ্তৃপক্ষৰ আদেশ মানি চলি ব্যৱস্থা আৰম্ভ কৰে ।
- (চ) বিজাৰ্ড বেংকৰ নিয়ন্ত্ৰণমূলক দৃষ্টিভংগীৰ আওতাত নথকা সেৱা
- (ছ) নিয়ন্ত্রিত সত্ত্বা সমূহৰ মাজত হোৱা বিবাদ
- (জ) নিয়ন্ত্রিত সত্ত্বার কৰ্মচাৰী নিয়োগকৰ্তাৰ সম্পর্কৰ সৈতে জড়িত বিবাদ

(৩)অভিযোগ দাখিলৰ প্ৰক্ৰিয়া

- (i) অভিযোগ সমূহ অনলাইন <https://cms.rbi.org.in> ত দাখিল কৰিব পাৰিব ।
- (ii) বিজাৰ্ড বেংকে জনোৱা অনুসৰি অভিযোগসমূহ কেন্দ্ৰীয়কৃত ৰচিদৰ সৈতে বৈদ্যুতিক মাধ্যমৰ জৰিয়তে জমা কৰিব পাৰিব আৰু যদিহে অভিযোগ সমূহ ব্যক্তিজনে নিজে দাখিল কৰে তেতিয়া সংশ্লিষ্ট প্ৰতিনিধিৰ চহী থকাটো বাঞ্ছনীয় । বৈদ্যুতিক মাধ্যম বা নিজে অভিযোগ দাখিল কৰিলে বিজাৰ্ড বেংকৰ নীতি নিয়ম সমূহ মানি চলাটো বাধ্যতামূলক ।

(৪) কৰ্তৃপক্ষৰ আগত আপীল কৰা

ন্যায়ধীশ কার্য্যালয়ৰ অভিযোগৰ স্বীকৃতি বা প্ৰত্যাখানৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্থ অভিযোগে স্বীকৃতি লাভ বা অভিযোগ নাকচ কৰাৰ তাৰিখৰ পৰা ৩০ দিনৰ ভিতৰত সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষৰ আগত আপীল কৰিব পাৰে ।

সংশ্লিষ্ট আপীল কৰ্তৃপক্ষ যদি সন্তুষ্ট হয় যে অভিযোগৰ সময়ত ভিতৰত আপীল নকৰাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত কাৰন আছিল তেন্তে ৩০ দিনতকৈ অধিক নহয় আৰু সময়সীমা দিব পাৰে ।

- (৫) অভিযোগ পত্ৰৰ নমুনা নিম্নলিখিত ৱেবছাইটত প্ৰদান কৰা হৈছে ।

https://www.hdbfs.com/customer_support